

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ

Кафедра соціальної психології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

(шифр і назва навчальної дисципліни)

перший рівень

(назва рівня вищої освіти)

галузь знань _____ 05 Соціальні та поведінкові науки

(шифр та назва галузі знань)

спеціальність _____ 6.053 Психологія

(код і назва спеціальності)

кваліфікація _____ бакалавр з психології

Харків 2016

Робоча програма КЛІНІЧНА ПСИХОЛОГІЯ

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: Харківська державна академія культури

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри соціальної психології

Протокол від. “_27_” серпня 2016 року № 1

Завідувач кафедри соціальної психології

_____ (Большакова А.М.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

. “__” серпня 2016 року

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5,0	Галузь знань <u>05 Соціальні та поведінкові науки</u> (шифр і назва)	Обов'язкова
	<u>6.053 Психологія</u> (шифр і назва)	
Модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування): <u>6.010106 Соціальна педагогіка</u>	Рік підготовки:
Змістових модулів – 1		3-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____		Семестр
(назва)		6-й
Загальна кількість годин – 150		Лекції
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 4,8	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	40 год.
		Практичні
		год.
		Семнарські
		<u>28</u> год.
		Самостійна робота
		82 год.
Індивідуальні завдання: _ год.		
		Вид контролю: іспит

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить 68/82

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Курс є нормативною дисципліною підготовки фахівців за спеціальністю «Психологія» за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр». Змістові модулі дисципліни забезпечують якісну підготовку на рівні бакалавра психології за рахунок узагальнення знань та вмінь, що були набуті студентами у змістових модулях інших психологічних дисциплін, в єдину професійну психологічну картину побудови світу.

Мета: формування у студентів теоретичних основ клінічної психології, розуміння історії розвитку і структури сучасних знань у галузі даної науки, значення взаємозв'язку теоретичних і практичних знань, їх прикладної значущості в рішенні питань з інших галузей психології, медицини і педагогіки.

Завдання:

- опанувати фундаментальні теоретичні засади клінічної психології.
- сформувати уявлення про місце клінічної психології в контексті інших психологічних дисциплін, зв'язку з іншими суміжними дисциплінами (медичною психологією, нейропсихологією, патопсихологією, психіатрією, віковою психологією, педагогікою, психофізіологією).
- ознайомлення з основними поняттями та проблемами клінічної психології,
- ознайомити студентів із загальнопсихологічними фундаментальними проблемами, вирішуваними клінічною психологією.
- формування уявлень про основні складові розділи сучасної клінічної психології: патопсихологію, нейропсихологію, психосоматичні розлади і аномальну генезу психічного розвитку;
- ознайомити студентів з основними принципами і методами діагностичних досліджень у клініці.
- ознайомити студентів з основними підходами до критеріїв психічної норми.
- ознайомити студентів з системами класифікації індивідів з психічними розладами.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач	Програмні результати навчання
<ul style="list-style-type: none"> • володіння культурою мислення, аналізом, синтезом, узагальненням та систематизацією фактів і теоретичних положень; • адаптивність і комунікабельність; наполегливість у досягненні мети; • розуміння та сприйняття етичних норм поведінки відносно інших людей і відносно природи (принципи біоетики); • володіння базовими уявленнями про основи клінічної психології, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, яка страждає на захворювання; здатність використовувати інноваційні технології в практичній діяльності; • володіння загальними засадами клінічної психології 	<ul style="list-style-type: none"> • володіння уявленнями про психологічні особливості осіб з порушеннями психіки, розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційної та психотерапевтичної допомоги; • володіння сучасними уявленнями про психологічне супроводження осіб, які страждають на психосоматичні захворювання; • володіння уявленнями про методи дослідження в клінічній психології; • здатність до психологічного супроводження осіб із захворюваннями; • володіння сучасними технологіями діагностики і організації наукового дослідження у своїй професійній діяльності на основі комплексного підходу до вирішення проблем професійної діяльності;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен **знати:**

- сучасний стан психологічної служби;
- теоретичні основи клінічної психології;
- сучасні методи діагностики функціональних станів, особливо найбільш інформативних щодо раннього виявлення порушень і патологій;
- сучасні методи психологічного корекції та психологічної реабілітації.

вміти:

- провести огляд людини;
- провести аналіз його психоемоційного стану;
- визначати його психологічні особливості;
- побудувати хронограму людини;
- проаналізувати і зробити висновки за результатами психологічного дослідження;
- провести диференційну діагностику психічного стану людини;
- скласти і науково обґрунтувати рекомендації щодо психологічної корекції;
- скласти і науково обґрунтувати рекомендації щодо психологічного супроводу хворого.

Мати навички:

- володіння практичними способами пошуку наукової і професійної інформації з використанням сучасних комп'ютерних засобів, мережових технологій, баз даних і знань;
- володіння дослідницькими навичками щодо вивчення актуальних проблем розвитку психології аномального розвитку в сучасному світі;

3. Програма навчальної дисципліни**Змістовий модуль 1. Предмет і структура клінічної психології**

Тема 1. Предмет і завдання клінічної психології. Фундаментальні поняття медичної психології. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.

Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології.

Тема 3. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів.

Тема 4. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення пам'яті, інтелекту, свідомості, ознаки дефіцитарності психічних функцій.

Тема 5. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.

Тема 6. Порушення психіки при соматичних захворюваннях.

Тема 7. Клінічна психологія девіантної поведінки.

Тема 8. Клінічна психологія аномального розвитку

Тема 9. Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби».

Тема 10. Медико-психологічні аспекти соматичних хвороб.

4. Структура навчальної дисципліни

№	Назви змістових модулів і тем	усь го	Лекц.	Практ.	Семі н.	Сам. роб.
Змістовий модуль 1. Предмет і структура клінічної психології						
1	Тема 1. Предмет і завдання клінічної психології. Фундаментальні поняття медичної психології. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.	14	4		2	8
2	Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології.	14	4		2	8
3	Тема 3. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення,	14	4		2	8

	емоцій, волі, потягів.					
4	Тема 4. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення пам'яті, інтелекту, свідомості, ознаки дефіцитарності психічних функцій.	14	4		2	8
5	Тема 5. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.	14	4		2	8
6	Тема 6. Порушення психіки при соматичних захворюваннях.	14	4		2	8
7	Тема 7. Клінічна психологія девіантної поведінки.	16	4		4	8
8	Тема 8. Клінічна психологія аномального розвитку	16	4		4	8
9	Тема 9. Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби».	16	4		4	8
10	Тема 10. Медико-психологічні аспекти соматичних хвороб.	18	4		4	10
	Усього	150	40		28	82

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання клінічної психології. Фундаментальні поняття медичної психології. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.	2
2	Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології.	2
3	Тема 3. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів.	2
4	Тема 4. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення пам'яті, інтелекту, свідомості, ознаки дефіцитарності психічних функцій.	2
5	Тема 5. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.	2
6	Тема 6. Порушення психіки при соматичних захворюваннях.	2
7	Тема 7. Клінічна психологія девіантної поведінки.	4
8	Тема 8. Клінічна психологія аномального розвитку	4
9	Тема 9. Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби».	4
10	Тема 10. Медико-психологічні аспекти соматичних хвороб.	4
	Разом	28

6. Теми самостійної роботи.

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Предмет і завдання клінічної психології. Фундаментальні поняття медичної психології. Клінічне опитування пацієнта, принципи, етапи.	8

2	Тема 2. Клінічні прояви психічної норми та патології.	8
3	Тема 3. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення сприйняття та мислення, емоцій, волі, потягів.	8
4	Тема 4. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: порушення пам'яті, інтелекту, свідомості, ознаки дефіцитарності психічних функцій.	8
5	Тема 5. Основні симптоми та синдроми розладів психіки: особистість, розлади особистості.	8
6	Тема 6. Порушення психіки при соматичних захворюваннях.	8
7	Тема 7. Клінічна психологія девіантної поведінки.	8
8	Тема 8. Клінічна психологія аномального розвитку	8
9	Тема 9. Психологічні особливості хірургічного, терапевтичного, травматологічного пацієнта. «Внутрішня картина хвороби».	8
10	Тема 10. Медико-психологічні аспекти соматичних хвороб.	10
	Разом	82

7. Індивідуальні завдання

Не передбачено

8. Методи навчання

Методи навчання, що використовуються у процесі лекційних занять:

- лекція з елементами пояснення;
- лекція-бесіда;
- лекція-дискусія;
- ілюстрація наочних матеріалів;
- пояснення.

Методи навчання, що використовуються під час практичних занять:

- виконання вправ та завдань;
- робота з текстом підручника (конспектування, анотування, реферування, цитування тощо);
- самостійна робота.

9. Методи контролю

Підсумковий контроль. Для контролю засвоєння дисципліни навчальним планом передбачений іспит. Проведення підсумкової атестації і отримання на ній позитивної оцінки включає: а) оцінку проміжної атестації (результати модуля), б) оцінку відвідуваності занять і активність в аудиторії; а також в) оцінку виконання усіх завдань самостійної роботи.

Поточний контроль. Для поточного контролю використовуються результати семінарських занять.

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота					Іспит	Сума
Змістовий модуль №1						
T1-2	T3-4	T5-6	T7-8	T9-10	50	100
10	10	10	10	10		

T1, T2 ... T10 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою (для заліку)
90 – 100	A	зараховано
82-89	B	
74-81	C	
64-73	D	
60-63	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

11. Методичне забезпечення

№ з/п	Найменування методичних матеріалів	Рік видання	Наявність в бібл. примірн.	Ел. варіант	Код
1	2	3	5	6	7
ТЕКСТИ ТА КОНСПЕКТИ ЛЕКЦІЙ					
1	Карвасарский Б. Д. Клиническая психология. – СПб: Питер, 2006. – 960 с.	2006	5	-	
СЛОВНИКИ, ДОВІДНИКИ					
1	Большой психологический словарь / Под ред. Б.Г. Мещерякова, В.П. Зинченко.- СПб.: прайм-ЕВРОЗНАК, 2003.- 672 с.	2003	2	-	
2	Дьяченко М.И.. Психологический словарь-справочник / М.И. Дьяченко, Л.А. Кандыбович.- Минск: Харвест, 2001.- 576 с.	2001	1	-	
3	Психологический словарь / Под ред. В. П. Зинченко, Б. Г. Мещерякова.- М.: Педагогика-Пресс, 1999.- 439 с.	1999	1		
4	Ребер Артур. Большой толковый психологический словарь. В 2-х т. / Артур Ребер ; The Penguin.- М.: АСТ, 2001.	2001	1		
5	Словарь практического психолога / Сост. С.Ю. Головин.- Минск: Харвест, 2003.- 800 с.	2003	1		

12. Рекомендована література

Базова

1. Березин Ф.Б., Мирошников М.П., Рожанец Р.В. Методика многостороннего исследования личности. – М.: Медицина, 1976.
2. Кабанов М.М., Смирнов В.М., Личко А.Е. Методы психологической диагностики и коррекции в клинике. – Л.: Медицина. – 1983. – 310 с.
3. Карвасарский Б. Д. Клиническая психология. – СПб: Питер, 2006. – 960 с.
4. Конечный Р., Боухал М. Психология в медицине. – Прага: «Авиценум», 1983.

5. Лакосина Н.Д., Ушаков Г.К. Медицинская психология, 2-е изд. – М.: Медицина, 1984. – 334 с.
6. Менделевич В.Д. Клиническая и медицинская психология. Практическое руководство. – М.: «МЕДпресс-информ», 2002. – 592 с.
7. Собчик Л.Н. Стандартизированный многофакторный метод исследования личности. Методическое руководство. – М.: Речь, 1990. – 76 с.
8. Тодд Дж., Богарт А.К. Основы клинической и консультативной психологии: Пер. с англ. – СПб.: Сова, М.: ЭКСМО-Пресс, 2001. – 768 с.
9. Ясперс К. Общая психопатология. – М.: «Практика», 1997.

Допоміжна

1. Александровский Ю.А. Пограничные психические расстройства. – М.: Медицина, 1993. – 400 с.
2. Классификация психических и поведенческих расстройств (МКБ-10). – К.: «Факт», 1994.
3. Пезешкиан Н. Психосоматика и позитивная психотерапия. – М.: 1996. – 464 с.
4. Психологическая диагностика / Под ред. К. М. Гуревича и Е. М. Борисовой. – М.: УРАО, 1997. – 196 с.
5. Сидоров П.И., Парняков А.В. Введение в клиническую психологию. – Екатеринбург: 2000.
6. Собчик Л.Н. Введение в психологию индивидуальности. – М.: ИПП-ИСП, 2000. – 512 с.
7. Херсонский Б.Г. Глубинная психология. – Одесса: «Астропринт», 1998
8. Хомская Е.Д. Нейропсихология. – М.: МГУ, 1984. – 192 с.
9. Хьелл Л., Зиглер Д. Теории личности: Пер. с англ. – СПб.: Питер, 2002. – 608 с.

13. Інформаційні ресурси

1. Научная электронная библиотека <http://elibrary.ru/defaultx.asp>
2. Наукова періодика України <http://www.nbu.gov.ua/portal/>
3. Экзистенциальная и гуманистическая психология (информационный сайт) <http://hpsy.ru/>
4. Библиотека Института психотерапии и клинической психологии <http://www.psyinst.ru/library.php>
5. Полнотекстовая база данных изданий по психологии и педагогике http://psyjournals.ru/journal_catalog/index.shtml
6. Психологи: журнал Высшей школы экономики <http://psy-journal.hse.ru/full/>
7. Московский психологический журнал <http://magazine.mospsy.ru/>
8. Онлайн библиотека по психологии и саморазвитию. http://www.koob.ru/practic_psychology/
9. Электронные психологические словари по психологии. (<http://azps.ru/handbook/>; <http://psi.webzone.ru/>)